

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS RÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.
Felelős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA
Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.
Mindennemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.
Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Minden hiába - Angheliescu ur!

Az országos kisebbségi sajtó, legyen az bármilyen nyelven írva, nincs nap, hogy valami sérelmes vonatkozásban ne emlegesse ezt a nevet, mely a diktatorikus hajlamnak megtestesítője.

Óriási a küzdelem, amit a kisebbségi egyházak és iskolák vivnak a közoktatás Nérójával, ki orvos léte, éslesre fent operáló késével a megkötözött, narkotizált, vergődő kisebbségek legszentebb jogait, kéjjel, könyökig könnybe szabja és vagdalja, mint valami rosszindulatu daganatot beteg emberek testéből. A tanszabadság elve fictio, mely csak a Genfben szónokló államférfiak ajkán van meg, de itt engedelmességek tartozik az apa s gyermekét kénytelen úgy neveltetni, ahogy a messze Bukarestben székelő liberális és demokrata Angheliescu akarja.

A magyar és a többi kisebbségi iskolákat ért sérelmekről köteteket lehetne összeírni, melyeknek minden lapja könnytől volna terhes, fájdalomtól hangos, elkeseredéstől sulyos. Mindent lehet egy megkötözött, tehetetlen emberrel csinálni. Levághatom a lábát, föl vághatom a gyomrát, benézhetek minden porcikájába, turkálhatok a veséjébe, a májába, ha orvos vagyok és mániákus, de a lelkét, mely pedig ott él benne, akárhogy szabom-vágom a testet, nem találom meg.

Nem találom meg, nem tudom megölni, nem tudom átformálni, nem tudom átgyurni, nem tudom a magam

akarátának erős bilincseivel úgy lefogni, hogy szabadon ki ne röpödjön, hogy elhagyva bár a szétmarcangolt testet, el ne szálljon egy másik éptestü lélekbe, a meggyötörtnek fájdalmával, kinjával, keserűségével táplálva, erősítve azt.

A magyar vagy német, vagy akármi más nyelvet, tudást, a vér utolsó atomjáig begyökerezett kulturát nem lehet rendeletekkel megölni. Tehetetlenek vagyunk s testünk és életünk lehet az erősebbé, de nyelvünk a lélekben él s a lélekkel él. Benne van imádság formájában, mit az anya tanítása itatott át szeretettel, benne van kultúra formájában, mit őseink munkája hagyott ránk, benne van a szenvedések, a küzdelmek, a sok kiontott vér árán, mit nagyjaink áldoztak érte. Benne van magyarságunk a levegőbe, a kék hegyek ködébe, a mezők virágjába, a madár dalába, a patak locsogásába, benne van sötét éjszakák csillagsugarába, benne van a multak el nem pusztítható dicsőségébe, az emlékek erőt adó szépségébe, a jövő rendíthetetlen hitébe.

A közös rögből fakadt, közös Istennel, közös kenyérrel, közös végzettel átszótt magyarság: egyetlen fájdalmas, nap felé vivódó lélek. Magyar anya fájdalma csókolt bennünket e szenvedések világára s bennünk, életünk legmélyén, kacagásaink és szenvedéseink tisztán, mint virágba borult illattól terhes fa él: a mi magyar lelkünk. Most, hogy a magyar lélek fölött fekete felhők tornyosulnak, dacos fájdalommal

megsokszorozva érezzük, hogy magyarságunké, hitünké a vérünk és a lelkünk. Eltiporhatnak, megölhetnek, szenvedéseinket fokozhatják, de a lélek szárnyra kap s Csaba királyfi utját megsokszorozódott csillagok fénye ragyogja be. —b—

Helikon-est Déván.

Az erdélyi magyar írók szabad irodalmi társasága: a „Helikon“ az idén Déván tartotta meg első felolvasó estélyét. Azt mondhatnók, hogy első propaganda előadását. A napjainkban szükséges ügyes beharangozás itt is megmutatta, hogy a világnézeti különbségekkel nem valami finnyásan bánó „szabad“ irodalmi csoportosulás, céltudatosan és módszeresen akar utat vágni magának az u. n. konzervatívabb erdélyi értelmiség meghódítására. Nagyszerű alkalom volt e beharangozásra a dévai kálvinista harangszentelés ünnepe, s a Helikon ez alkalmat ügyesen ki is használta, mert a dévai előadásra az egész Hunyadmegye értelmisége egybegyűlt, hogy gyönyörködjön a Helikon változatos és gazdag felolvasó estélyének műsorában. Csak magáról Szászvárosról mintegy 26-an rándultak be az irodalmi estélyre.

A helikonisták nem mindnyájan hordozzák magukon az erdélyi szellemiség sajátos karakterisztikumát: a „transsilvanizmust“, de azért a csodálatos mozgékony és céltudatos propaganda révén el kell ismernünk, hogy a tétlenségre kárhóztatott Erdélyi Irodalmi Társaság helyett ma mégis ők az erdélyi magyar szellemiség irodalmi képviselői, — mind amellet, hogy vezéregyéniségei (Bánffy Miklós gróf, Kádár Géza, Ligeti Ernő, Kuncz

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

Erzsike.

Hazajöttem az iskolából, édesanyámnak dolga akadt a szomszédban, magával vitt. A Berény-utcán tőlem telhetőleg igyekeztem minél jobban anyámmal lépést tartva, azt a koinolyságot mutatni amit megkövetelt a közvélemény első elemista mivoltomtól. Aranyzivü tanítóm nemcsak a betűk sorára oktató, hanem többször kifejtette, mi már nagy gyerekek vagyunk és külsőleg is különbözünk kell az ovódistáktól, akik még sirhatnak az utcán ha egy-egy haragosabb kutyus rájuk mordul, olykor rendetlenkedhetnek, de a ref. Kún-kollegium hallgatójához, ha még pocolista is, ez már nem illik.

Nagy zöldkapus udvarba léptünk, már a

kertnek bolongató fái sok rejtelmet és új örömeket ébresztettek bennem. Anyukám felvilágosított, hogy szép kisleánnyal találkozom játszhatom vele s ha nem leszek rossz, elvisz a hátsó udvarba, ahol kis csikó van, meg boci is. Mindjárt a csikó iránt érdeklődtem, mikor jószágos néni fogadott s a ruhája szélében kapaszkodva kis barna fekete szemű leányt láttam. Kezet fogtunk, „maga jár már iskolába?“ „Igen“ mondtam várva a hatást. Mélyen elszomorított, hogy Ő is járt. Evvel nem tudtam már imponálni. Anyukámék bementek valami szüreti eseményekről tárgyalva a belsejükhöz, mi pedig elfogódva szégyenkezünk, amíg arra került rózsás orrocskájával egy kis fehérce. Erzsike felfogta a kék kötőjébe s büszkén mutatta, van még négy darab. Elszaladtunk a konyha

szögletébe és megtekintettük a többi fiatal-ságot; már innen mint jó pajtások vonultunk vissza az ebédőbe s azok maradtunk mind- eddig s ha a földön túl találkozunk: mind- örökké.

Mi minden kapcsolódott e névhez Erzsike, a nagykertben való játszás hosszú késő estig. A sejtelmes patakpartján a víz csobogása. Magas szénakazlak és a tag.

A tag. Külön elbeszélést lehetne írni az állomás mögött elterülő paradicsomról, ahová két tüzes paripával délutánonként kivitt Barcsi bácsi. Virágok között fogadott a ház és átölelte a Kenyérmező kalásza.

Megtudtam mi a buza és hogy örölik belőle a lisztet, először gyönyörködtünk a büszke páva tollába s először láttam daloló lányokkal megtérő ökrös. szekeret. A buzatáblák

Alapított
1812-ben.

SZÖLLŐSY

üveg-, porcellán-kereskedése és üvegezési vállalata
Orăștie-Szászváros

Ajánlja dús a felszerelt raktárát üveg-, porcellán-, képkeret-, tükör-, villanylámpa- és diszmuárakban!

Aladár) írásaikban nem egészen száz százalékos erdélyi gondolkozók, hanem telítve vannak az erdélyi „genius loci“-val sokszor homlokellenest ellenkező nyugateurópai dekadens irodalmi irányzatokkal. És a Helikonnak az a legnagyobb erénye, de egyben legnagyobb hibája is: hogy e különféle irodalmi és szellemi izmusokat mégis egybe tudja fogni s a céltudatos propaganda révén egy fókuszba tudja gyűjteni a divergáló szellem-sugarakat. A felolvasó estély is eklatáns példa volt erre az összefogásra. Már a Bánffy Miklós gróf nagy perspektívájú programmadása, — vagy ha úgy tetszik hivatalos irodalmi manifesztációja is, — e különös egybefogó irodalmi vállalkozás létjogosultságát szolgálta. Nem célunk vitába elegendni, hogy genetikusan sikerülhet-e egy olyan vállalkozás, amelyik egy nevezőre akarja hozni az elűtő világnézeteket, hanem elismeréssel hajtjuk meg a fejünket e grandiózus „jóakarát“ előtt, mert tudjuk, hogy e lényegében elérhetetlen munka is teremni fog jó gyümölcsöket, felkelti az erdélyi magyar irodalom iránt mélyebb rétegekben az érdeklődést s ez által lehetővé teszi a transilvánizmus gondolatának szolgálatában álló, erdélyi magyar irodalom teljes pompájában viruló megerősödését.

Az a bizonyos Jáhva melletti újra viruló vulkán-sziget mi lehet más, mint az erdélyi magyar szellemiség és irodalom újraéledő jövője, amelyért érdemes még élvezettel meghallgatni Kádár Imre határozottan genialis, de határozottan dekadens és a verizumban bántóan drasztikus novelláját is, Madách sztregóvai konvulzióiról. (Notabene: szeretőnk, ha nem keresné szinte kéjelegve Kádár Imre az alkalmakat, hogy lebutázza a káplánokat és a tiszteleteseket, bár akkor, mikor a történeti hűség egészen mást tanít. Mert pl. a sztregóvai káplán nem is volt olyan borzasztó buta ifju, hanem nagyon is szellemes, okos falusi esperesi csemete volt, kit Wittenbergában megdicsért in illo tempore a rector magnificus is.)

A műsor további részében verseiből Olasz Lajos, Reményik Sándor, Bárd Oszkár és Aprily Lajos adtak elő. Mindannyiukat nagy óvációval fogadta a közönség s az előadott verseket hosszasan megtapsolta. Nyirő József Székely Jeremiás halála címen egyik gyönyörű novelláját olvasta fel.

Estély után Déva közönségével barátságos összejövétel volt a Fehér-Kereszt-szálló éttermében, ahol több felköszöntő hangzott el. Vasárnap a helikoni írón résztvettek a ref. templom istentiszteletén, amelyen Vásárhelyi János imádkozott és Makkay Sándor prédikált nagy hatással.

között 7 kis nyárfá bólogatott, „oda volna jó Dezső elmenni az a legszebb a tagon,“ de nem volt kisérőnk nem mehettünk. Egész éjjel a nyárfákról álmodtam s mihelyt elvégeztem a leckét, rohantam át Erzsikéhez. Miért a legszebb a nyárfás kérdeztem. Mert onnan oly gyönyörű a város, a havas és a tag. Egyszer Zolti bátyja elkísért. Aratósdit játszottunk a mindég csacsogó levelek alatt s kart karba öltve tértünk haza mind hárman virágdiszesen. Fekete hajába buzavirágot tűzött (már akkor harmadikosok voltunk) s olyan különös furcsát éreztem. Soha nem láttam olyan szépnek, soha nem volt olyan jó együtt menni eddig.

Másnap M. G. Zobel előtt találkoztunk, iskolába ment, nagyot köszöntem, mindketten elpirultunk, még szivesebben jártam át, bár elfogódottságomat többé nem küzdhettem le és nem értettem meg. Később a polgárban már Ő nagy lány számába került velem szembe s ha egy-egy nyolcadikos ur nagyot köszönt neki, ökölbe szorult a kezem.

Keresztül-kasul Szászvároson.

I.

Igen tisztel Szerkesztő ur!

A kilátásba helyezett riporteri diurnum eredményében, utasításaihoz hiven, a nyakamba vettem a várost, hogy b. lapja részére a közérdekű legfrissebb ujdonságokat összefirkáljam. A közérdekű ujdonságoknak városunkban se szeri, se száma, a legtöbbjét azonban már jó magam eleve kicenzuráltam, mert nem lehessen tudni manapság, miről szabad, miről nem szabad diskurálni, még a végén reám sózzák a „város ellenes“ vádat s beültetnek a városi villamos székbe és nem egészen 125 voltos árammal kivégeznek, akár csak Sacco és Vanzettit. De bizony engem ne s így előterjeszttem a cenzurázás után fennmaradt riporteri hajszám eredményét.

II.

Vizbe fullasztani a polgármestert.

Olvasóink bizonyára élénken emlékeznek arra, hogy, ha Gredistén 2 napig esik az eső, városunkban áradás van. Ilyenkor a Petzpatak és a sebeshelyi patak nem ott folyik, ahol a városi archivumban őrzött mappán elő van rajzolva, hanem a cigánysoron, Hoszsú-utcán végig, elsodorva a kertek alját, istállókat stb. A mult években évenként többször áradt ki mindkét patak s csak hajszálon mult, hogy pl. az öreg Schaner nem telepített ki valahova az Alduna mentére. Az ott lakók elkeseredése leirhatatlan volt. Ekkor történt, hogy S. Nicolae barátom az orrom előtt hadonászva tőlem kérdezte, hogy hát miért nem jön ki a polgármester ur, hogy lássa mily nyomorusáyba jutottak az alvégen. De ne is jöjjön, tette hozzá, mert menten bedobjuk a haragos hullámokba. Megmagyaráltam, „barátom! a polgármester nem tehet róla, az ő keze guzsba kötve, hiába veszi a büdzsébe, hiába programmba a parti erődítéseket, ha a miniszterium nem engedélyezi.“ Ezt Nicolae megértette s sajnálta a polgármestert, hogy jót akar, de nem engedik.

Választási ígéreték.

Jött az alkotmányos választás. A DI candidat ígért ennek ezt, amannak amazt. Az alvégiek gondoltak egy merészet. Hátha a kegyelmes ur nekünk megcsináltatja a parti erődítéseket. S tényleg megígérte.

Jönnék a mérnökök.

Nemsokára kiszállott a komisszió, itt mértek, ott rajzoltak, tervek, költségvetés, másfél millió, két millió. A diurnumból kitellett volna egy jó része a parti erődítményeknek.

Az idők multak s aztán a sors szétkergetett, nem láttam kis pajtásom, vagy ha láttam is, röviden. Az együtt töltött gyermek kor izzó parázsában kutattunk, de soha szó nem esett közöttünk arról a szorongó érzésről s most már megirhatom, ez a tudat alatti érzés volt az első, amely érzés a leghatalmasabb, sziklákat dönt, hegyeket ront, várakat épít.

Keserű könyeket pergettem kis pajtásom, hogy úgy megszomorítottál, hogy elmentél és nem jössz vissza soha többé. Uglátszik a gyermekkor nyárfása, mely a boldogság szimbóluma a további korban még messzebb van mint a tag mellett volt. Göröngyös utakon járunk, megvérezzük magunk s ha már nem bizunk még a nyárfás csacsogó ezüst leveleiben sem, elmegyünk messze a kéklő csalogató felhők közé. Isten veled kis pajtás, Isten veled kis barna drága Erzsike.

Dózsa Dezső.

Nagyon nehezen pár százezer leukkal megcsinálták a vízi sarkantyukat a városi kórház mögött és Scháneréknél. Gata! A büdzséből tovább nem tellett, maradtak az alvégiek minden védelem nélkül. A város nem csinált semmit többet.

A városgazda hatásköre.

Egy igazán fontos és nehéz hivatal a városi öconom hivatala. Akárki kreálta: jól tette és akárki választotta ki erre az állásra Balomiri Emil urat, a szeptet a fején találta. A Mezőpásztorlasi mezőőrök ügye, utcasepértetés, statisztikai kimutatások készítése stb. mind az Ő dolga. Más városban ha keresem az öconomont a hivatalában reá fogják, hogy éppen most a mezőket járja, ha a mezőn keresem éppen most van a hivatalában.

Balomiri? ez más valami. Akárhányszor jártam a Lunkában, Ő mindig ott volt, ha a Zevoiban, a romposon, a Cseh-hegyen, a tordosi vagy perkászi határt jártam nem tudtam egy rongyos cső kukoricát elsinkofálni, mindig ott volt az öconom ur. Gondoltam, na talán ha mindig a mezőt járja nem lesz az irodában. Szaladok az irodába, hát nem a marhákat bélyegzi? persze azokat, akik a havasi legelőre mennek nyáron át, nem a másikat. Szóval ez az ember mindenütt ott van, ahol ott kell legyen.

Tannenberg—Zevoi—Mahala.

A Tegnap kimentem a romposra, hát amint a bikaistáló felé járok holmi hatalmas erődítéseket látok. Hü az áldóját mondom, ez ugy hasonlít a tannenbergi erődítésekhez. Tessék csak megnézni, emeletes vizisarkantyuk, egész regiment kétsor cölöp, hatalmas karvastagságu ágakkal keresztül-kasul fonva, kavicsal tele töltve. Ezt már az özönvíz sem viszi el. Ez már teszi, ez már munka Kérdem egy polgártárstól, melyik mérnök csinálta ezt a várat? Mi! mondja büszkén. A fenét? Ki az a mi? Hát mi kérem és a provizor ur! Ahá gondolom. Fene gyerek ez a provizor. Aztán mennyibe került ez a vár. Ajkbiggyesztve mondja, a város adta a fát mi meg közmunkával megcsináltuk. I-há ez beszéd. Mi adófizető polgárok megmenekültünk vagy 100—200.000 leu kiadástól.

Amint megyek tovább csak hallok a cigánysorból, hogy hoá-una, hoá-doua, hoá-tri stb. hoá-zece si un berbecse...

Szaladok oda, hát kérem majd leültem. Vagy 30—40 ember, gyerek, cigány vegyesen sűrög forog, ás, kalapál, földet, kavicsot hord, fur, farag fűrészsel s két csoport kézi-berbéccsel (hatalmas foganytyus tölgyfatuskó) cölöpöket ver a földbe, ezek háoznak oly ádázan.

A közepén egy hatalmas botra támaszkodva a zömök provizor dirigálja ezt a lehetetlen munkás hadat. Megy a munka mint a karikacsapás. Na én éppen jókor jöttem meginterjuvoljuk mi ezt a provizort gondolám. Hegyes plajbászommal neki megyek s bemutatkozom. „Alfa, a Sz. és V. legújabb munkatársa, lesz szives kedves provizor ur néhány adatot a lapunk részére.“ Na gondolom, ez most hasra vágódik a sajtó képviselője előtt. Nyilát. Azt mondotta: „örvendek a szerencsének, interjuhoz nem értek, szabad a járás bárhová, és engem az ur hagyjon dolgozni.“

Hallatlan! Megsértődöttem tettem fel magamban, „na megállj, majd megkritizálunk mi téged.“ S széjjel néztem. A cigánysor hátsó viskói majdnem a levegőben lógnak, Oltean kertjének fele a legutóbbi áradáskor elsodorva, elmosva, a nagy városi telek a Binder-féle kerten innen elmosva, tele iszap,

kavics, vízfolyásokkal. Szóval pusztulás mindenfelé, a víz folyása zeg-zugos de emberre talált. Ez a provizor minden mérnöki diploma, mérés rajz, s egyéb tudományok, tanácskozások, gyűlések nélkül neki állott és a cigányokkal úgy nevezett közmunkával egy krajcár nélkül a villamos műnél levő hidtól le a Binder malomig egy oly hatalmas erős parterőditést varázsolt oda, hogy Misziszípi legyen ami azt onnan valaha elviszi. Ez a csöpp ember egy csapásra megoldotta városunk vízszabályzási problémáját, megmentette a cigánysort (miért a hálás purdék még képesek őt megválasztani vajdának sőt kb. 3 holdnyi területet mentesített az ártól egy második cigániának (itt lehet most földosztást rendezni házhelyeknek a cigányok részére) s egy csomó polgártársnak mentette meg a földjét, kertjét, házhelyét. S mindezt a város fájából, 10—12000 leuból. Oly munkát végzett ami legkevesebb ha nincs Balomirink, 1—1½ milliőba került volna, Balomiri megvalósította 2 hét alatt amit a városi tanács már 50 esztendeje nem tudott megcsinálni. Polgártársak! Jó lesz kísértálni oda s meggyőződni, hogy nem szalmáztam hanem a valót írtam meg.

Emléktáblát neki! Ezt az általa városunknak megmentett partot el kell kereszteljük „Quai Balomiri“-nak. S már is rohanok a városházára indítványomat megtenni. — Lekéstem!

Jegyzőkönyvi köszönet 3 felvonásban.

Lekéstem! U. i. kiszivárgott hírek szerint, a városi tanács annak rendje és módja szerint, mérlegelve azt, hogy a provizor ily hatalmas munkát végezve nehéz ezreket spórolt meg városunknak, unisono jegyzőkönyvi köszönetet szavazott meg Balomirinek. Hogy hogynem, két szavazó meggondolta később a dolgot s a következő gyűlésen vissza szivta a szavazást, hogy aztán egy harmadik gyűlésen, miután egy terepszemle tényleg indokoltá tette a jegyzőkönyvi köszönetet, azt aztán végleg megszavazzák.

Igy ám...

ALFA.

Előfizetőinket

tisztelettel kérjük, hogy — tekintettel az általunk hozott nagy anyagi áldozatra, — az előfizetési nyugtákat beváltani sziveskedjenek.

HIREK.

Mindenki hazudik.

A sok hiba és rossz tulajdonság közül, amivel születünk, vagy amit az élet folyamán magunkra vettünk, nagy szerepet játszik a hazugság. Vannak, kik szokásból hazudnak, kik szükségből, kiknek életfeltétel, kik tudatosan teszik s kik öntudatlanul. Társadalmi berendezkedésünk azonban kivétel nélkül rákényszeríti még a legbecsületesebbet is, hogy énjével, meggyőződésével ellentétben, olykor a hazugság sokszor kényelmes, de nem ritkán bizony sikos utjain tegyen egy-két lépést. Az udvariasságnak például jó része hazugság. Ha köszönünk vagy bucsuzunk, ha meghívunk vagy mi hívunk meg valakit, ha levelet írunk, mindannyiszor teszünk vagy mondunk olyasmit, ami gondolatainkkal, érzéseinkkel ellentétben van. „Van szerencsénk“ köszöntünk valakit, pedig eszünk ágába sincs a találkozásunkat nézve szerencsésnek minősíteni. „Teljes tisztelettel“ írjuk alá leve-

leinket, pedig jól tudjuk, hogy az illető előlétele, vagy összeharácstolt vagyona, mindent érdemel csak tiszteletet nem. „Örökké a Tied“ szól a fogadalom és ígéret a szerelmes ajkán, hogy esetleg rövid idő múlva már másnak ugyanezt mondja. „Emléked örökké fog köztünk élni“ sir a gyászbaborultak fogadalma s az idő lassanként elmosa a legnagyobb fájdalmat is. Mindenki konvenciók rabja s társadalmi élet általánosító szabályai már kora ifjuságtól bekényszerítik az embert a hazudozásnak kényelmes és sokszor hasznalhajtó szokásába. Hazudunk, mert a kariatunk megkívánja, hazudunk, mert ha ellenkezőjét tennők beleütközünk az emberek érzékenysébe, megsértenők hiúságukat, eilenséget szerezniék magunknak. Hazugság az a sok szólásforma, mi egészen átment a szokásba is. „Hogy vagy“ kérdezzük, pedig minden fontos nekünk, csak az illető testi és lelki jólét érdekel a legrikkább esetben. Mosolyra huzzuk szánkat a találkozásakor, pedig a pokol fenekére kívánjuk éppen abban a percben minden ismerősünket. Gratulálunk valaki szerencséséhez s lelkünk mélyén magunknak kívánjuk annak szerencsésjét. S mennyi elfogadott hazugság rikolt a kereskedelmi élet mindennapos megnyilvánulásába. Ha a reklám háborunak minden szava igaz volna, csak boldogok országa volna e föld, mert hiszen nincs gyógyszer ami ne gyógyítna biztosan s nincs betegség amit ne kurálna ki teljesen a hirdetett sok medicina. Minden a legjobb, a legolcsóbb, a legtartósabb, mindent fele árban adnak vagy szigoruan szabott árai vannak a selyem királynak és a harisnya őfelségének.

Szokásoknak rabja az ember s szokásaihoz hozzátartozik, hogy az orrától vezeteti magát és vezet másokat, hazudik és őt csapják be. A hazugság forgalmi érték, melyre épen olyan szükség van, mint az apró pénzre.

— Harangszentelés Déván. A mult vasárnap szentelte fel dr. Makkay Sándor ref. püspök a dévai reformátusok két új harangját, fényes ünnepek keretében. A nagy-szerű és lélekemelő ünnepélyre Makkay püspökkel együtt rándultak le Kolozsvárról Dévára Vásárhelyi János ref. püspökhelyettes, Pilder Mária belmissziói utazó titkár és a Helikon irodalmi társaság tagjai: Br. Kemény János, vécsi nagybirtokos, Áprily Lajos, Reményik Sándor neves költők és még sok egyházi és világi vezető egyéniség. Az ünnepélyen résztvett az egyházmegye lelkészi kara, a Kún-kollégium előljárósága s a dévai különböző hivatalos testületek, egyházak képviselője. A felszentelő istentiszteleten Vásárhelyi János püspökhelyettes imája után Makkay püspök mondott gyönyörű s a szónoki művészet minden szépségeivel felékesített beszédet a kálvinista harangok mennyei harangjátékáról. A szimbolizmus szinte utólrhetlen művészi „téléleiben“ hallhattuk csodásan elzengeni az Isten harangjátékát a keresztyén életéről, szeretetről, békességről. Istentisztelet közben és után nagy sikerrel énekelt a dévai ref. dalárda, amelyik rövid működése után olyat produkált az ünnepeken, hogy elkell ismernünk róla, miszerint vármegyénk első dalárdája. Illesse elismerés és dicséret érte Ercse Miklós karnagyot. Istentisztelet után tisztelgések voltak Makkay püspök előtt. Városunkból a Kún-kollégium előljárósága, a ref. nőegylet, ref. presbitérium és a magyar tagozat tisztelegtek a főpásztor előtt. Délután

vallásos-estély tartatott a ref. templomban, hol Vásárhelyi János beszélt az édes anyaság isteni elhivatottságáról és Pilder Mária mondott megrázó beszédet a külmiszió fontosságáról.

— Hilda Dörner hangversenye. A sors kifürkészhetetlen akarata megáld egyeseket oly tehetséggel, mely kiemeli Őt embertársai közül azért, hogy aztán gyönyörködtesse azokat. Ilyen tehetséggel megáldott művésznő gyönyörködtette f. hó 12-én azt az illusztris publikumot, mely teljesen megtöltötte a Transsylvania színház termét. Kiténően iskolázott, ezüst csengésű hangja Puccini örökszép Toscájába a Straussok klasszikus melódiájában hiven interpretálta a zeneköltők mély érzéseit. Schelker Helmuth finom, decens zongorakisérelle igazi művészettel simult a kiténő előadáshoz. Lelkes tapssal és számtalan virágcsokorral ünnepelte a közönség a fiatal művésznőt.

— Meghívó. A szászvárosi ref. egyház női szervezete f. év október hó 16-án, vasárnap este 8 órakor rendezi II-ik fillérestélyét a Magyar Kaszinó nagytermében, melyre minden érdeklődőt tisztelettel meghív és pontos időbeni megjelenésre kér a rendezőség. Kellemes szórakozásról gondoskodunk.

— Áthelyezés. A belügyminiszter Triznyai Stefan államrendőrségi parancsnokot saját kérelmére Nagyenyedről Szászvárosra helyezte át.

— Tartalékos tiszték jelentkezése. A hadkiegészítő parancsnokság a vonatkozó hadügyminiszteri rendelet alapján felhívja mindazon volt osztrák-magyar hadseregbeli tiszték, akik bármely okból eddig elmulasztották a román hadsereg kötelékébe magukat felvételni s tisztí rangjuk elnyerését sem kérvényezték, vagy erre vonatkozó kérvényük mind- eddig elintézést még nem nyert, hogy alant felsorolt okiratok csatolásával f. év november 15-ig kérvényeiket a helybeli hadkiegészítő parancsnoksághoz saját érdekükbe haladéktalanul nyujtsák be. A kérvényhez a következő okiratok szükségesek: 1. Felbélyegzett kérvény, melyben megokolja, hogy eddig miért nem kérte felvételét vagy ha kérte milyen szám alatt. 2. Személyi lap (polgári állás, tanulmányai, hadviselés, utolsó cím.) 3. Legutóbbi rangfokozatának igazolása. 4. Állampolgársági bizonyítvány. 5. Annak igazolása, hogy minden más állampolgárságáról lemondott. 6. iskolai végbizonyítvány. 7. Születési bizonyítvány. 8. Rövid vázlatos ismertetése, hogy 1918. szept. 1-től a kérvény kelteinek napjáig hol tartózkodott, mivel foglalkozott. 9. Katonai orvos által kiállított orvosi bizonyítvány. 10. Nemzetiségi bizonyítvány. 11. Román nyelvismeretéről szóló bizonyítvány a helybeli állami iskola igazgatójától. A becsatolt iratok a fenti sorrendben dosárba fűzve nyujtandók be. Az átvételi elismervény megőrzendő. A hadkiegészítő parancsnokság.

— Nagy zenei esemény városunkban. Horceag városunkban előnyösen ismert katonai főhadnagy-karmester a helybeli román magyar és német elemi iskolás gyermekek javára egy hatalmas vegyeskari és symfonikus hangverseny rendezésén fáradozik. Társadalmunk színe-java, nemzetiségi különbség nélkül ígérte meg a szép cél érdekében közreműködését. Itt közöljük a még nem teljes névsort: Hölgyek: Graef, Gross, Iarca, Lienerth, -dr. Nendvich, Mosora, Oprean, Pouhlerdek, Schuster, Soltutné urhölgyek, Bozeşan M., Bozeşan S., Bogdanescu, Buşurca, Cujeran, Dörner, Drăgulescu, Fernengel, Graef Herlea, Jaksch, Jurca D., Jurca S., Lorentz, Negri, Oprean M., Oprean J., Păcurar, Vlad

kisasszonyok. Urak: Baicu, Brechner, Coșuta Dörner, Dörner, Faragó, Fernengel, Fulea, dr. Goika, Gridan, Gross, Gensthaler, Iacob, Ionescu, Lewitzky, Medrea, Pop, Rehner, Schmidt, Schmidt, Schulleri, Schuster, dr. Solomon, Spitra, Tamaș, Voișan, Vachsmann. A résztvevők pontos és végleges névsorát jövő számunkba közöljük. A próbák e hó 17-én este 8 órakor kezdődnek a rom. áll. leányiskolában, (volt polgári isk.) E nagy zenei esemény iránt rendkívül nagy az érdeklődés

— **Lezajlott a latin sajtó kongresszusa.** Bukarestben október 1-én a Fundația Carol dísztermében megnyílt a latin sajtó-kongresszus. Brătianu Jonel minisztereinek a kormány nevében üdvözölte a kongresszus vendégeit és boldogságának adott kifejezést, hogy fogadhatja a latin barátokat, akik messziről jöttek ugyan, de a vérbeli kapcsolatokban közel állanak hozzá. Beszél a sajtó hatalmáról, amely még erősebb, ha Minerva bölcsességével párosul. A kongresszus 3 napig tartott.

— **Tilos a külföldi sorsjáték.** A postához rendelet érkezett, amely közli, hogy Romániában mindennemű külföldi sorsjáték tilos. A rendelet értelmében külföldi sorsjegyarúsító irodáknak az országban érkező leveleit visszaküldik és azok címére pénzküldeményeket nem vesznek fel.

— **Sport.** E. = 0:0. A vasárnapi boros, szeles idő dacára is megtartották reváns mérkőzésüket városunk civil és katonacsapatai. Mindkét csapat teljesen felkészülten állott ki, a katonák, hogy nyáreleji nagy goal arányú győzelmüket megismételjék, a Sportklub, hogy revánsot vehessen ez ősz végi matchen. A játék ennek megfelelően heves s eltekintve egy-egy erősebb összeszaladástól fair folyású volt, hol az egyik, hol a másik térfélen hullámozott a játék, nem lanyhulva még a másik félidőben sem. Hiába azonban a katonák csatársorának minden erőlködése a civilek Thurnával a védelem posztján és „Mitre”-vel a kapuban mindent mentenek s már a játék végét „idő, bíró” kijáltások sürgetik, mikor a Sportklubnak alkalma nyílna egy tizenegyest a katonák kapujába helyezni, de az ideálisan helyezett labda pont a külső kapufát érintve süvitett el. A Sportklub csapatát s kiváltképpen a mindent mentő Thurnát a kevés számú de lelkes közönség melegen ünnepelte. Old-Boy.

— **Elveszett és megtaláltatott.** A vásár alkalmával egy kis fiú, egy tekintélyes összeget talált az uton. Azt hívték, hogy senki sem látta, hogy magához ragadta a több ezer leut kitevő szerencse zsákmányt, örömmel rohant a vásárra cukrot, pogácsát, léggömböt vásárolni. Elköltött egy pár száz leut s lehet, hogy még többet pallott volna el s a tekintélyes summát is egészen magánál feledte volna, de a végzet úgy rendezte, hogy az elveszett pénz megtalálója ezuttal mégis „becsületes” megtaláló lehetett mert véletlenül mások is látták, mikor a kincsre akadt s azzal örömmel elrohant. Valószínű, hogy az „irigység” megsugta neki is a többi szemtanuk szájából, hogy vigye a rendőrségre a pénzt, mert különben baj lesz! Így került aztán a rendőrségre a talált összeg egy pár száz leu híjjával, hol tulajdonosa átveheti elveszett és megtalált pénzét.

— **Megint tele zsákokat loptak.** E hó 11-ére virradó éjjel, ismeretlen tettesek behatoltak Preisich Jabab országuti házába és onnan kihozva a falhoz támasztott létrát vakmerő bátorsággal az országuti járdán neki támasztották a dió-száritó padlásnak s rá

sem hederítve a cirkáló rendőr-őrszemre s az állomásra futkosó autóbuszra, a létrán felmásztak a sebeshelyi drágaságokhoz és el-emeltek egy pár zsák diót. Az eset nagyon hasonlatos — a kivittet illetőleg — a Lup korcsmárosnál történt lopáshoz, melyről mult számunkban adtunk hírt. A rendőrség is ugyanazokat a tetteseket sejtí a lopásban s a megindult nyomozás előre láthatólag egy rendszeresen működő tolvaj bandát fog lefűlelni városunkban. De addig is tessék megkettőzni az őrszemeket és a lakatokat az Országúton, mert a lefűlelés egyelőre még csak a valószínűségek ködvilágában gomolyog!

— **Füüdőrend.** A helybeli kádfüüdő bármely csütörtök, péntek, szombaton egész nap és vasárnap délelőtt, a gőzfűüdő urak részére bármely szombaton délután van nyitva.

— **Közgazdasági értesítés.** Buza: Üzletellen. Kiskészletek jönnek most piacra. Árak névleg 750 leu. Dió. Külföldről gyér kereslet. Kinálnak októberi dióért 17 leut. Lóhere: Ára rettenetesen visszaesett. Fizetnek szép tiszta áruért 37—38 leut. Bab. Számtévő készletek nincsenek. Ára 5—6 leu kilogramonként.

Cenzurat: de Liviu Herlea, Polițai.

Szikvizgyár jó karban, teljes felszereléssel eladó. Cim a kiadóban.

Soffőr-tanfolyam. Ziegler G. jó-hírű repülő október 16-ikától kezdve négy hetes soffőr-tanfolyamot nyit Szászvároson hölgyek és urak részére. Végbizonyítvány hivatalból. Előjegyzések és bővebb felvilágosítások Reck Károly urnál, Calea Mihaiu Viteazu No. 2. 35 2—2

Eladók: 32 2—

Faszén, kgként 20 kgig à 5 lei,
20 kgon felül à 4 lei.
Hasított tűzifa, kgként 1 lei,
100 klgr. vételnél ingyen
házhoz szállítva,
oltott mész, vékánként 32 lei,
továbbá eladó:
10 darab 600—1000 literes
hordó literenként à 2:50 lei.

H. Stephani,

Orăștie, Calea Mihai Viteazu.

„ERZSÉBET”-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. —+— Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év október 16-án délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor:

NANTAS

Szalon-dráma, Zola Emil, a leg-híresebb francia író regénye után.

Továbbá:

Egy perc éjféel előtt

Nagy erkölcsdráma, a főszerepben Lucianó Albertini, Sámson.

AEROXON

a legjobb légyfogó,

nagyban és kicsinyben kapható a „Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.” könyv- és papirkereskedésében.

OPREAN AUREL

női és férfi divatüzlete, Orăștie

Az őszi és téli szezonra nagy választékban megérkezett új árúk csak jó minőségben és olcsó áron nálam haphatók.

34

2—3

Kootz Rudolf

bőrkereskedése (gyári lerakat) Orăștie-Szászváros.

Állandóan raktáron: bőr, talp, bocskor, cipőkellékek és cipész-szerszámok a legolcsóbb napi árak mellett. Mindenféle

kész cipők —+—

(gummi-cipők is), női és férfi táskák originál gyári áron kaphatók. 31 2—13

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csakis a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 15 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké”-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!